

Broj: 05.1.21-1644-2/21
Sarajevo, 22.03.2021. godine

KANTON SARAJEVO
23-03-2021

n/p: Elvedin Okerić, Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
Skupština Kantona Sarajevo
Reisa Džemaludina Čauševića 1
71000 Sarajevo

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje - **dostavlja se**
Veza: Vaš akt broj: 01-04-6550-22/21 od 03.03.2021. godine

Poštovani Predsjedavajući,

Skupština Kantona Sarajevo dopisom Naš broj: 05.1.21-1644/21 od 15.03. 2021.godine obratilo se J.U. Zavod za javno zdravstvo KS za odgovor na zastupničko pitanje koje je ovoj ustanovi na 33. Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 03.03 .2021. godine u okviru tačke Dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“ postavila zastupnica Danijela Kristić i koje nam je dostavljeno u pisanoj formi kao prilog.

Pitanje se odnosi na konkretne aktivnosti koje su poduzete od strane J.U. Zavod za javno zdravstvo KS u odnosu na preporuku koja se nalazi na 177. strani Studije o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo u 2018. godini, a koja glasi „Razvijati strateške pristupe i intervencije po pitanju oboljenja i stanja koja se javljaju kao narastajući javnozdravstveni problemi (kognitivni poremećaji-autizam kod djece, demencija kod starijih osoba, rijetke bolesti), kao i po pitanju aktuelne migrantske krize u Regionu“. Zastupnica Kristić je u svom pitanju navela da nismo detaljnije objasnili situaciju po pitanju problema vezanog za autizam osim statističkog prikaza u ukupnom broju sa drugim mentalnim poremećajima i poremećajima ponašanja i naglašava da je poznato da na području Kantona Sarajevo postoji problem sa neuropedijatrima, te da mnoga djeca iz autističnog spektra nemaju zvaničnu dijagnozu zbog čega su im uskraćena prava, pa i ona koja uključuju prava na liječenje. Na postavljano pitanje dostavljamo slijedeći odgovor.

J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo u skladu sa Članom 119. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10 i 75/13) obavlja javnozdravstvenu djelatnost za područje Kantona Sarajevo.

U skladu sa postojećim pravnim okvirom J. U. Zavod za javno zdravstvo KS nije nadležna za dijagnostiku i terapiju poremećaja iz autističnog spektra (PAS), niti za programe koji su izvan djelokruga rada ove ustanove. Preporuka koja je data u navedenoj Studiji o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo u 2018. godini u segmentu koji se odnosi na PAS nastala je ne samo kao rezultat dostupnih podataka nastalih iz zbirnih izvještajnih obrazaca sa kojima J.U. Zavod za javno zdravstvo KS raspolaže, nego i kao rezultat jasnih dokaza nastalih iz iskustva nevladinih organizacija sa kojima je J.U. Zavod za javno zdravstvo u proteklom periodu surađivala, te stručnih i naučnih radova prezentiranih na

stručnim i naučnim skupovima koji su bili dostupni ili na kojima su sudjelovali zdravstveni profesionalci kao predstavnici ove ustanove.

Ova preporuka i u dijelu koji se odnosi na PAS podrazumijeva da se navedenim pitanjima mora prilaziti sa strateškim pristupima i intervencijama što podrazumijeva multisektorski i interdisciplinarni pristup sa jasno definiranim ciljevima uključujući pitanja vezana za ranu detekciju djece sa razvojnim poremećajima, ali i pitanja psihosocijalne podrške, odgoja i obrazovanja, podrške porodicama u aktivnostima svakodnevnog života etc., te je jasno da ta pitanja trebaju biti rješavana sistemski na nivou nadležnih ministarstava i vlada.

U prethodnom periodu (2018. i 2019. godine) J.U. Zavod za javno zdravstvo KS ostvarila je suradnju sa UG „Dajte nam šansu“ koje pruža podršku porodicama i djeci sa poteškoćama u razvoju uključujući i PAS putem servis centara u okviru Projekta obilježavanja Svjetskog dana zdravlja koji su realizirali J.U. Zavod za javno zdravstvo KS i Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH sa ciljem povećanja svjesnosti o pitanju univerzalne pokrivenosti zdravstvenom zaštitom. Suradnja sa ovim udruženjem građana ostvarena je i na promociji značaja servis centara za podršku i definiranja standarda za ovaj servis. U BiH (i u Kantonu Sarajevo) ne postoji sistemski podrška porodicama djece i osoba sa poteškoćama u razvoju. U BiH (i u Kantonu Sarajevo) nema ni registra djece /osoba sa ovim problemom. Servis centri pružaju podršku porodicama djece i osoba sa poteškoćama u razvoju/s invaliditetom kroz besplatne usluge za sve članove porodice. Projekt se realizirao u okviru programa podrške marginaliziranim grupama (USAID/PPMG), a suradnja J.U. Zavod za javno zdravstvo KS u okviru ovog Projekta sa UG „Dajte nam šansu“ ostvarena je kroz učešće na konzultativnim sastancima i sugestije vezane za finalizaciju knjige standarda u segmentu koji se odnosio na angažman zdravstvenog kadra u ovakvim Centrima koji predstavljaju inovativni model podrške porodicama djece i osoba sa poteškoćama u razvoju

Na području Bosne i Hercegovine, kao i Kantona Sarajevo ne postoji sistem rane detekcije djece sa razvojnim poremećajima, niti program rane intervencije. Poremećaj(e) iz autističnog spektra (PAS) obilježavaju odstupanja u socijalnoj komunikaciji i interakciji, te atipičnosti u obilježjima općeg ponašanja i interesa. Prema informacijama kojima raspoložemo određeni tretmani na području Kantona Sarajevo se rade i uz podršku nevladine organizacije koju vodi profesionalac i priznati stručnjak u ovoj oblasti.

Postupak dijagnostike PAS-a složen je postupak koji zahtijeva interdisciplinarni pristup većeg broja educiranih stručnjaka različitih profila. Rana dijagnostika koja se obavlja kod djece izrazito niske dobi (0-3 godine) podrazumijeva postojanje visoke stručnosti i fleksibilnosti u interpretaciji razvojnih interrelacija različitih razvojnih područja (kognitivne sposobnosti, komunikacijske sposobnosti, jezično-govorne sposobnosti, adaptivne vještine i sl.) i njihovog odraza na obilježja općeg ponašanja. Upravo zbog složenosti tog procesa, kao i nužnosti ujednačavanja kriterija, važno je djelovati prema cilju standardizacije mjernih instrumenata, te provođenja edukacije profesionalaca specifičnih za dijagnostiku djece predškolske dobi. Dok god dijagnostički kriteriji ne postanu dio sistema odnosno strategije i ne počnu se temeljiti u većoj mjeri na strukturiranim opažanjima i usporedivim mjerama, cjelokupni sistem rane dijagnostike većeg broja razvojnih poremećaja (a ne samo PAS-a) neminovno će biti manjkav. Trenutačni sistem koji imamo ima direktni utjecaj kako na djecu s PAS-om i njihove porodice, tako i posljedično u širem kontekstu i na tačnost podataka o učestalosti pojave ovog poremećaja sa kojima raspoložemo.

Na dio pitanja koji se odnosi na problem sa doktorima medicine subspecijalistima iz oblasti neuropedijatrije J.U. Zavod za javno zdravstvo KS u skladu sa važećim pravnim okvirom daje mišljenje o opravdanosti zahtjeva za specijalizacijama i subspecijalizacijama na osnovu zahtjeva

koje zdravstvene ustanove i privatna praksa dostavljaju Ministarstvu zdravstva KS za tekuću godinu koje ovo Ministarstvo dostavlja J.U. Zavod za javno zdravstvo KS na mišljenje. Finalni prijedlog Plana specijalizacija i subspecijalizacija kao i dopune ovog plana za Kanton Sarajevo Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo integrirajući mišljenje J.U. Zavoda za javno zdravstvo KS dostavlja Federalnom ministarstvu zdravstva.

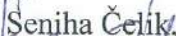
Konačni Plan i dopune Plana specijalizacija i subspecijalizacije donosi Federalni ministar zdravstva. U periodu od 2016- 2021 godine J.U. Zavod za javno zdravstvo KS nije dala niti jedno mišljenje o opravdanosti dodjele subspecijalizacije iz neuropedijatrije jer zdravstvene ustanove putem Ministarstva zdravstva KS nisu uputile niti jedan zahtjev za ovu vrstu subspecijalizacije.

S poštovanjem,

Izradila:

Prim. dr. [redacted]
Prim. dr. Emira Ivanovic- Mikulec, subspec.

Pregledala:

Dr.med. [redacted]
Dr.med. Senjha Čelik, subspec.

DIREKTORICA

Prof. dr. med. sc. [redacted]
Prof. dr. med. sc. Aida Ivanovic

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
ASSEMBLY

Broj:01-04-6550-22/21
Sarajevo, 03.03.2021. godine

J.U. ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
KANTONA SARAJEVO
Broj: 05.121 - 1603 /21 god.
Datum, 03.03 /21 god.

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

JU ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO KANTONA SARAJEVO

PREDMET: Zastupničko pitanje, dostavlja se -

Zastupnica Danijela Kristić, na 33. Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 03.03.2021. godine, u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori", a u skladu sa članovima 211. i 214. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo uputila je **zastupničko pitanje JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.**

Zastupnica je pitanje dostavila u pisanoj formi, te vam isto dostavljamo u prilogu s molbom da u skladu sa odredbama Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ - Drugi novi prečišćeni tekst, broj: 41/12, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20 i 14/20) odgovore, u pisanom obliku, uputite predsjedavajućem Skupštine Kantona Sarajevo kako bi isti dostavili zastupnicima u Skupštini.

CO:

-sekretar SKS
-sekretar Vlade Kantona

PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Elvedin Okerić

Pripremila: Jasminka Deliahmetović

*Dr. Senica
Dr. Tamara*

web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: skupstina@skupstina.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-055,
Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

KANTON SARAJEVO

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

NAROD I PRAVDA

Danijela Kristić, zastupnica

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO KS

PREDMET: ZASTUPNIČKO PITANJE

Zavod za javno zdravstvo u Studiji o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo u 2018. godini u svojim preporukama na 177. stranici Studije kaže: ***“Razvijati strateške pristupe i intervencije po pitanju oboljenja i stanja koja se javljaju kao narastajući javnozdravstveni problemi (kognitivni poremećaji - autizam kod djece, demencija kod starijih osoba, rijetke bolesti), kao i po pitanju aktuelne migrantske krize u Regionu”*** pri tome nam niste podrobnije pojasnili situaciju po pitanju autizma, osim što ste autizam (MKB Šifra F-84.0) u tabeli 13. pomenuli u ukupnom broju sa drugim mentalnim poremećajima i poremećajima ponašanja, a poznato je da Kanton Sarajevo ima problem sa neuropedijatrima i da mnoga djeca iz autističnog spektra nemaju zvaničnu kliničku dijagnozu čime su im mnoga prava uskraćena, pa i ona na liječenje gdje mnoge stvari za ovu ranjivu kategoriju obavljaju nevladine organizacije. Da li nam možete reći šta ste konkretno kao ZZJZ KS poduzeli sami ili u saradnji sa drugim javnim organima po ovom pitanju?

Sarajevo 27.02.2021.godine

Zastupnica u Skupštini KS

Danijela Kristić